

24. DGBD: CAF 11 – compensatie ouders	
Verantwoordelijk: DG/directie	DGBD/Toezagen DGBD/UH&

Omschrijving inhoud	De Delatingsdienst is in 2013 gestart met de aanpak om fraude, gefingeerd door facilitators, gestructureerd en zichtbaar in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. Het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) speelde hierin een centrale rol. Het CAF-team heeft in de CAF-11 zaak vanaf 2013 onderzoek gedaan naar de facilitator (het gestouderbureau); vervolgens is in 2014 voor het reguliere toezicht de opdracht gegeven om bij de vraagouders in de CAF-11-zaak, benutend hun op te vragen voor beoordeling van het recht op kinderopvangtoeslag. Door de focus op fraudebestrijding vond de beoordeling van dossiers van ouders in het CAF-11-dossier met bijzondere gestrengheid plaats. Om tot een oplossing te komen voor ouders is de Adviescommissie Uitvoering toeslagen (AUT) ingesteld (commissie Donner), om een onafhankelijk advies te geven over de wijze waarop ouders gecompenseerd moeten worden. Het eerste deeladvies van de adviescommissie is volledig aangenomen. De compensatie voor ouders die daarvoor in aanmerking komen (287) is aan 280 voor kerst uitbetaald (één ouder/paar) heeft de compensatie na kerst ontvangen). Voor de compensatie van kosten van eventuele rechtsbijstand en dwangverzoek dienen door de ouders ind en van toepassing nog aanvullende gegevens te worden gegeven. De uitbetaling vindt in 2020 plaats. De uitbetalingen en de hoogte daarvan zal de komende tijd veel aandacht blijven vergen en genereren. Voor een beperkte groep ouders (6) zijn rekeningnummer en/of contactgegevens niet bekend. Voor die groep worden inspanningen verricht om die gegevens toch te achterhalen. Volgens het huidige beeld is dat 22 ouders geen recht zal hebben op compensatie omdat ze: a. buiten het bereik van de compensatieregeling vallen want er is geen correctie in de jaren 2012, 2013 en 2014 van de KOT of de correctie is niet het gevolg van het CAF-11 onderzoek; b. er sprake is van een ernstige onregelmatigheid als omschreven in het rapport van de Commissie AUT (evident geen recht bv omdat er geen kinderopvang is afgenomen of niet gereguleerd op uitverzuimzaken en ook geen beroep hebben aangetekend. Deze ouders hebben daarover uit op 17 december bericht ontvangen. Ook van hen geldt dat ze eerst kunnen reageren en om een persoonlijke toelichting kunnen vragen voordat een definitieve afwijzingsbeslissing wordt opgesteld. Beroep en bezwaar Ouders kunnen in bezwaar en beroep indien zij het niet eens zijn met de beslissing geen compensatie of de hoogte van de compensatie. Aan de Kamer is toegezegd dat ouders worden bijgestaan bij bezwaar of beroep, om te voorkomen dat ze weer in een juridische molen terecht komen. Voor die ouders wordt een speciaal daarvoor in te richten leenarschap (financieel recht) in de wet uitbreiden. <u>Vergelijkbare gevallen</u> Op korte termijn komen er ook aanbevelingen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen voor de andere ouders in de overige CAF-11-zaak. Ook zij zullen op dezelfde wijze worden gecompenseerd als bij de CAF-11-zaak. Het recht is aangegeven. Daarnaast komt de Auditdienst Kijk nog met zijn onderzoek naar vergelijkbare gevallen. Besluitvorming over de compensatie dient plaats te vinden na publicatie van het ADR-rapport en het eindadvies van de Commissie uitvoering toeslagen.
------------------------	--

	<u>Ouders aanspreken</u> Op maandag 20 jan. aan zijn de minister-president en de minister van Financiën in gesprek gegaan met zo'n ruim 300 ouders. Uit deze gesprekken werd duidelijk dat sommige van deze ouders geraakt zijn door rigiditeit van wetgeving en het handelen van de Belastingdienst.
Krachtenveld	Het CAF 11-ukavaler is mede dankzij een rapport van de Nationale Ombudsman uit 2017, de oemhoudende vragen van Kamerleden Omtzigt (CDA) en daarna ook Lejten (SP) en publicaties van RTL en Trouw onder de aandacht gekomen. In december is gestart met de uitbetaling van de compensatie aan ouders die daar recht op hebben. De focus van de Kamer ligt op drie onderdelen van de compensatie: - De hoogte van de compensatie; - De opvolg(juridische) procedure bij bezwaar en beroep; - De compensatie van overige gevallen (zowel de ouders uit de overige CAF-zaken als ouders die niet bij een CAF-zaak betrokken waren). Daarnaast zijn ook de moeilijk(het) te bereiken ouders en de groep ouders die niet werden gecompenseerd punt van aandacht.
Behandeling	Compensatie van de getroffen ouders zal waarschijnlijk het hele jaar onderwerp van discussie blijven. Na publicatie van het ADR-rapport inzake civielrechtelijke gevallen (nr. ADR-rapport 11) zal de Kamer waarschijnlijk met de minister over de indertijd aan mogelijk ook de MP en de minister hierover willen spreken.
Ambtelijke beleidsopvattingen	Naar verwachting zal een aantal ouders in bezwaar en beroep gaan tegen de beslissing. Zorging dat dit proces soepel verloopt is belangrijk. Het is ook mogelijk dat ouders spijw in een lang juridisch tgenrechtshkomen. Dit geldt ook voor de situatie dat de belangen van de ouders tegenover die van de Belastingdienst komen te staan. Samen met het ministerie van de Belastingdienst is het ministerie van de Belastingdienst de procedure soepel verloopt. Er loopt nog een discussie tussen Financiën en SZW over welk departement de compensatie moet betalen. Deze compensatie voor CAF-11 belasting is 2020 uitgave 77 (11).

25. DGBD: CAF 11 – structurele maatregelen	
Voorwoordelijk DG/directie	DGBD/UHG DGBD/Toelagen
Omschrijving inhoud	De Adviescommissie Uitvoering Toelagen (AUT) heeft geconstateerd dat de gang van zaken bij CAF 11 heeft kunnen ontstaan vanwege institutionele voorgeschiedenis. In een brief aan de Kamer van november zijn maatregelen aangekondigd om te voorkomen dat dit in de toekomst weer kan voorkomen. Deze maatregelen zijn de volgende: 1. Verbeteren van de cultuur en vaardigheden van medewerkers door middel van het cultuurtraject, met een focus op dilemma's op basis van een aantal kernwaarden. 2. Meer maatwerk in dienstverlening. Hierbij dienen de aanbevelingen van het ISO Toelagen en het ISO-traject Maatwerk in dienstverlening als uitgangspunt. Daarnaast is een verbetertraject met SZW opgestart om binnen het huidige stelsel dienstverlening te verbeteren. 3. Betere juridische waarborgen. Dilemma's in de uitvoering moeten eerder worden besproken voor het instellen van een 'vallei-functie'. 4. Vermindering van complexiteit en verbetering van de aansturing van de Belastingdienst. Zie hiervoor ook het separate fiche de structuur van de Belastingdienst (Fiche 1). 5. Meer transparantie met betrekking tot Toelagen gaat vanaf 1 januari 2020 anders om met ouders die de kosten van de kinderopvangtoeslag nog niet volledig hebben betaald. Hoeveel geld zij dan nog moeten betalen zal voortaan proportioneel worden vastgesteld, in plaats van de voormalige alles-of-niets-aanpak. 6. Heroverweging en pauzeknop (verdering). De bestaande regeling voor de terugbetaling van toelageleningen bij opzettelijke schuld wordt heroverwogen. Voor bestaande gevallen van roep/rouw schuld wordt de pauzeknop toegepast (in orderings opgeschoort). 7. Hierin fraudebestrijding breed en betere dossieropbouw en vastlegging bij vermoedens van fraude.
Krachtensveld	Maatregelen 1, 5 en 7 zijn van wege de grondwettelijke bepalingen maatregelen binnen de Belastingdienst. Maatregelen 2, 4, 3 en 6 zijn maatregelen die wetsaanpassingen vereisen en daardoor politieke besluitvorming die ook dient te worden afgeleid met andere beleidsdepartementen en/of het kabinet (o.a. SZW, VWS en SZK). In de Tweede Kamer is een motie aangenomen om diverse varianten op het toelagenstelsel uit te werken. Het AUT-rapport II gaat in op het handelen van Toelagen inzake fraude, de wettelijke kaders hiervoor, praktische rechtsbescherming van toelagerechtigden en mogelijke verbeteringen. De publicatie van dit rapport zal naar verwachting leiden tot een verhoogde transparantie voor de structurele maatregelen.
Behandeling	Naar verwachting na de publicatie van het AUT-rapport II.
Ankeltelijke beleidsopvatting	Het thema 'maatwerk in uitvoering' is breder dan Toelagen alleen. Ook de uitvoering van andere overheidsinstanties is aan discussie onderhevig. Een herbezinning van het toelagenstelsel past ook in dat kader. Voor maatwerk in uitvoering is ook de Ministerieel commissie uitvoering (MCU) opgericht die in principe de regie voert (zie ook het separate fiche hiervoor). Initiatieven op toelagen zouden niet moeten indruisen tegen de basissystemen in de MCU. Aanpassing zal echter wel tijd vergen naar verwachting langer duren dan door de Kamer wordt gehoopt.

26.DGBD: CAF 11 – Lopende onderzoeken	
Verantwoordelijk DG/directie	DGBD-UHG/Taalager

Omschrijving inhoud	ADR De Audited Rijk (ADR) doet onderzoek in hoeverre er bij (andere) toeslag-gerechtigde CAF-zaken in de periode 1 januari 2012 tot heden sprake geweest van een vergelijkbare behandeling als met de aanpak die bij CAF-11 is gehanteerd. Ook onderzoekt de ADR op welke punten en hoe lang heeft de Belastingdienst zich in deze CAF-zaken niet gehouden aan de geldende wet- en regelgeving. Begin september 2019 is de herzien opdracht aan de ADR aan de Kamer verstrekt. De opdracht is herzien om hier enkele vragen van de Kamer en de Adviescommissie in te betrekken. Het onderzoek wordt op dit moment afgerond en kan naar verwachting eind januari aan de Kamer worden verzonden. De doelvragen van de ADR opdracht zijn op: 1. Procedures en richtlijnen van de CAF-teams; 2. Zijn CAF-zaken zodanig in beeld dat herbeoordeling kan plaatsvinden; 3. (Hoe vaak) zijn toeslagen stopgezet en wat is de rol van nationaliteit; 4. (Hoe vaak) is sprake van stopzetting van lopende voorschotten en communicatie met de burgers; 5. Vastlegging van onderbouwing van de beschikking t.a.v. stopzetting; 6. Opnieuw aanvragen van toeslagen en behandeling daarvan; 7. Vastlegging van onderbouwing waarvan en bevestigd in daling; 8. Omvang en zorgvuldigheid van lopen (nuur leidinggevende); 9. Informeren ambtelijke en politieke top m.b.t. onrechtmatig handelen. AUT-rapportage Eind mei 2019 is de Adviescommissie uitvoering toeslagen ingesteld onder leiding van mr. J.P.H. Donner. De Adviescommissie bestaat verder uit [] De adviesaanvraag aan de commissie valt uiteen in drie delen: 1. De bestaande en knoestelingen van Toeslagen in de afbakening van de CAF 11-zaken en in aanvullende zaken; 2. Het handelen van Toeslagen in andere zaken waarin vermoedens van georganiseerde fraude aan de orde zijn en de waarborging van de positie van toeslaggerechtigden; 3. De praktische rechtbescherming in algemene zin van de toeslaggerechtigden en eventuele verbeteringen. Hierbij wordt ook in de beschouwing betrokken dat het bij de toeslagen om kwetsbare groepen kan gaan maar voor niet zijnde voldoende duidelijk is wat van hen wordt verwacht. Bij het advies wordt niet nader ingegaan op de aanwezigheid van bijzondere categorieën persoonsgegevens – meer in het bijzonder (tweede) nationaliteit – bij Toeslagen. De Adviescommissie heeft medio november het eerste deeladvies gepresenteerd vernoemd 'Omzien in verwondering'. De belangrijkste conclusie is dat de Belastingdienst in de CAF 11-zaak vooringen om niet heeft gehandeld en dat de gebruikelijke middelen van rechtbescherming daar geen of onvoldoende bescherming tegen bieden. De Adviescommissie spreekt daarnaast van in het functionele vooringenomenheid. Met het stopzetten van de toeslagen van de betrokken ouders in de CAF 11-zaak – zonder eerst de gevraagde informatie af te vragen – is onrechtmatig gehandeld. Dit rechtvaardigt volgens de Adviescommissie een nuur leidinggevende voor gekopende CAF 11-zaken en mogelijk ook voor gekopenden in aanvullende zaken. De compensatieregeling bestaat uit het toelate bedrag van de correctiebesluiten (1) en een forfaitair bedrag als compensatie voor veronderstelde materiële schade dat bestaat uit 25% van het dit bedrag (2). Daarnaast ontvangt de ouder € 500 voor geleden immateriële schade voor ieder half jaar dat veropen is (3), een vergoeding van de invorderingskosten (4) en een vergoeding van de kosten van juridische bijstand conform de reguliere forfaitaire bedragen voor zover deze kosten niet eerder werden
-----------------------------------	---

	vergoed (5). Eventueel toegestane bedragen en niet ingevorderde toelagenschulden worden op de bedragen 1 t/m 5 in mindering gebracht. Het tweede deeladvies (vragen 2 en 3) volgt in de eerste helft van februari. Dat advies zet op het handelen van Toelagen in andere zaken waar vermoedens waren van georganiseerde fraude, de waarborgen voor toelagengerechtigden en de praktische rechtsbescherming in het algemeen. <u>AP</u> Autoriteit Persoonsgegevens (AP) doet onderzoek naar het gebruik bijzondere persoonsgegevens zoals nationaliteit bij de Belastingdienst. Dit onderzoek is in eerste instantie gericht op signalen over het gebruik van (tweede) nationaliteit bij Toelagen. In de documentanalyse naar afleiding van het Web-verzoek inzake GAF zijn documenten gevonden die wijzen op het gebruik van (tweede) nationaliteit als selectiecriteria bij andere GAF-zaken buiten Toelagen. Deze signalen zijn in november aan de AP overgedragen om mee te nemen in het onderzoek. De betreffende stukken zijn openbaar gemaakt. Op 14 januari is een set met vervolgvragen van de AP ontvangen. Deze moet voor 23 januari beantwoord zijn. Het is niet bekend wanneer de AP het onderzoek verwacht af te ronden. In de week van 14 januari zijn nog aanvullende vragen van de AP binnengekomen. Ook de Nationale ombudsman doet onderzoek. Beide naar behandelingskosten voor strikt profileren binnen uitvoeringsorganisatie. Nationaliteit als persoonsgegeven mag alleen geregistreerd en gebruikt worden als er een expliciete wettelijke grondslag is. De tweede nationaliteit speelt geen rol in de wet en mag daarmee ook geen rol spelen in de uitvoering van de wet. Toelagen heeft alle (historische) gegevens betreffende de tweede nationaliteit uit de systemen verwijderd. Toelagen houdt alleen bij of een burger wel of niet de Nederlandse nationaliteit heeft. <u>Praktische rechtsbescherming</u> Het lid Ontslag heeft tijdens het debat van 21 maart 2019 een motie ingediend over het verbeteren van de praktische rechtsbescherming van de burgers en kleine ondernemers in belastingzaken. Daarnaast ligt er een plan voor een onderzoek naar het verbeteren van de praktische rechtsbescherming. Hierover volgt een beslissing voor de minister waarna de Kamer hier spoedig per brief over wordt geïnformeerd. De adviescommissie uitvoering toelagen zal in haar eindrapport ook aandacht besteden aan de verbetermogelijkheden voor belastingzaken. Indien daar verbeteringen naar voren komen die ook toepasbaar zijn op belastingzaken, dan zal onderzocht worden of deze overgenomen kunnen worden.
Krachtenveld	De Kamer heeft meerdere malen gevraagd wat de reden was voor het uitstel van het AUF-rapport II. Het verlate tweede deeladvies van AUF en het rapport van de ADR zal mogelijk tot kritiek leiden. Daarnaast zal de Kamer aansluiten op een snelle en zorgvuldige afhandeling van vergelijkbare zaken na publicatie van de rapporten. Daar moet bijtijds een einde aan worden gemaakt. Ook heeft de Kamer zich erg kritisch over etnisch profileren uitgesproken. Met name het rapport van de AP, maar ook dat van de ADR, is daarom gevoelig.
Behandeling	AUF II en ADR worden in februari verwacht. Datum publicatie AP is niet bekend. Kennelbrief praktische rechtsbescherming wordt spoedig verwacht.
Aankomende beleidsopvattingen	

27. DGBD: CAF 11 –personeelsraadsman/vrouw	
Verantwoordelijk DG/directie	DGBD-UHB/Toeslagen
Omschrijving inhoud	De bestuurlijke verantwoordelijkheid is een belangrijk thema geweest in het gesprek met de Kamer over CAF 11. Tot dusver zijn er geen aanwijzingen voor individuele vervolgbaarheid. De vorige staatssecretaris heeft aangekondigd om wel onderzoek te doen als deze signalen optonen. In de brief van 11 januari j.v. heeft de minister van Financiën de komst van personeelsradsmannen/vrouwen aangekondigd. Dat zijn minimaal twee vertrouwenswaardige personen die snafhanbelijk zijn gepositioneerd en rapporteren aan [redacted]. Zij zullen actief op zoek gaan naar signalen binnen de "Kasabringdienst" maar alles wat fruit te geven bij CAF/toeslagen. Daarnaast worden er gesprekken gevoerd met alle medewerkers die te maken hebben met fraudebestrijding bij Toeslagen. Ook kunnen medewerkers zichzelf melden. De raadsman/vrouw heeft toegang tot alle medewerkers en leidinggevenden en alle relevante documenten en dossiers. Zij worden in eerste instantie in het leven geroepen voor één jaar.
Krachtenveld	De Kamer heeft veel aandacht voor: - De individuele verantwoordelijkheid van betrokken medewerkers en leidinggevenden in dit opzicht. Kamerleden verwachten mogelijk dat de personeelsraadsman/vrouw signalen zullen krijgen die nader onderzoek vragen naar vervolgbaarheid en 3 personele consequenties. - De cultuur (omgeving) van de Belastingdienst. Zij zullen op korte termijn concrete oplossingen verschaffen van het cultuurniveau, terwijl zij pareren de aard van de veranderingen maar tijd zal kosten (zie ook het separate fiche over cultuur).
Behandeling	De personeelsradsliden worden naar verwachting op korte termijn benoemd.
Anteilijke beleidsopvattingen	